

Natuurtoets (concept)

**Fietspad Eindhoven - Helmond - deeltraject
Helmond**

projectnummer 404941
concept revisie 00
24 september 2015

Natuurtoets (concept)

Fietspad Eindhoven - Helmond - deeltraject Helmond

projectnummer 404941
concept revisie 00
24 september 2015

Auteurs

J. Buijks
L.J.G. Koks

Opdrachtgever

Gemeente Helmond
Postbus 950
5700 AZ Helmond

datum vrijgave 25-9-2015	beschrijving revisie 00 Eerste concept
-----------------------------	---

goedkeuring L.J.G. Koks

vrijgave R.F. Coffeng

Inhoudsopgave

Blz.

1	Inleiding	1
1.1	Aanleiding	1
1.2	Doel	1
1.3	Leeswijzer	2
2	Wettelijk kader natuurbescherming	3
2.1	Algemeen	3
2.2	Flora- en faunawet	3
2.3	Natuurwerk Nederland	3
2.4	Natuurbeschermingswet 1998	3
2.5	Boswet	3
3	Plangebied en projectvoornemen	5
3.1	Plangebied	5
3.2	Projectvoornemen	5
4	Methodiek	7
4.1	Algemeen	7
4.2	Bureauonderzoek	7
4.3	Terreinbezoek	8
4.4	Effectbeoordeling en advies vervolgtraject	8
5	Resultaten gebiedsonderzoek	9
5.1	Gebiedsbeschrijving	9
5.2	Beschermde soorten	12
5.2.1	Bureauonderzoek	12
5.2.2	Terreinbezoek - ecologische bevindingen	13
5.2.3	Samenvatting beschermde soorten	15
5.3	Beschermde gebieden	16
6	Toetsing	23
6.1	Effectbepaling project	23
6.2	Effecten beschermde soorten	23
6.2.1	Vogels	23
6.2.2	Zoogdieren	24
6.2.3	Reptielen	25
6.2.4	Amfibieën	25
6.2.5	Vissen	25
6.2.6	Vlinders, libellen en overige beschermde soortgroepen	26
6.2.7	Flora	26
6.3	Effecten op beschermde gebieden	26

6.3.1	Effecten op het Natuurnetwerk Nederland (NNN)	26
6.3.2	Effecten op Natura 2000-gebieden	27

7	Conclusies	29
7.1	Conclusies soortenbescherming	29
7.2	Conclusies gebiedsbescherming	30
7.3	Maatregelen vervolgtraject	31

8	Bronnen	31
----------	----------------	-----------

Bijlage 1 Wettelijk kader

Bijlage 2 Profielen

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Het Samenwerkingsverband Regio Eindhoven (SRE) is bezig met de ontwikkeling van een doorgaande fietsroute, die Helmond en Eindhoven met elkaar moeten verbinden, via Nuenen. De fietsroute komt grotendeels direct langs het spoor te liggen. Om de voorgenomen ontwikkeling mogelijk te maken is een bestemmingsplanwijziging nodig. Onderhavige natuurtoets heeft betrekking op het deel van het fietspad vanaf Mierlo (Vaarleseweg) richting Nuenen (Collse Hoefdijk). In deze rapportage zijn de resultaten van de natuurtoets beschreven. In Figuur 1.1 is de globale ligging van het plangebied weergegeven.

Figuur 1.1: Begrenzing van het plangebied (rode lijn). Bron: Globespotter.

1.2 Doel

In ruimtelijke plannen, zoals bestemmingsplannen is in het kader van de uitvoerbaarheid inzicht gewenst in de aanwezigheid van beschermde soorten en gebieden. Er dient te worden aangetoond dat het plan uitvoerbaar is. Het doel van voorliggende natuurtoets is het opsporen van strijdigheden van de voorgenomen ingreep met de Flora- en faunawet, NNN en/of de Natuurbeschermingswet 1998 en het bepalen of de aanvraag van een ontheffing noodzakelijk is.

1.3 Leeswijzer

De natuurtoets is verder als volgt opgebouwd:

- hoofdstuk 2 beschrijft beknopt het wettelijk kader;
- hoofdstuk 3 beschrijft het plangebied en het projectvoornemen;
- hoofdstuk 4 geeft een toelichting op de methodiek van de natuurtoets;
- hoofdstuk 5 beschrijft het gebied en gaat in op de ecologische waarden en de beschermde soorten in (de omgeving) van het plangebied;
- hoofdstuk 6 toetst de ontwikkeling aan de Flora- en faunawet;
- hoofdstuk 7 beschrijft de conclusies en (eventuele) vervolgstappen en procedures.

2 Wettelijk kader natuurbescherming

2.1 Algemeen

De natuurwet- en regelgeving kent twee sporen, een soortgericht spoor (Flora- en faunawet) en een gebiedsgericht spoor (Natuurnetwerk Nederland (hierna NNN) en Natuurbeschermingswet 1998). De Flora- en faunawet richt zich op de bescherming van soorten en het NNN en de Natuurbeschermingswet 1998 op de bescherming van gebieden. Met de Flora- en faunawet en de Natuurbeschermingswet 1998 is de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn in nationale wetgeving geïmplementeerd.

Voor een uitgebreide algemene beschrijving van de Flora- en faunawet, het NNN en de Natuurbeschermingswet 1998 wordt verwezen naar Bijlage 1.

2.2 Flora- en faunawet

Het doel van de Flora- en faunawet is het in stand houden van de inheemse flora en fauna. Vanuit deze wet is bij ruimtelijke ingrepen de initiatiefnemer verplicht op de hoogte te zijn van de mogelijk voorkomende beschermde natuurwaarden binnen het projectgebied. De Flora- en faunawet gaat uit van het 'Nee, tenzij'-principe. Bepaalde handelingen, waaronder ruimtelijke ingrepen, waarbij beschermde soorten in het geding zijn, zijn alleen onder voorwaarden mogelijk.

2.3 Natuurnetwerk Nederland

Het Natuurnetwerk Nederland (NNN) is de kern van het natuurbeleid. Het NNN is in provinciale structuurvisies uitgewerkt en vastgelegd in de ruimtelijke verordening. Ruimtelijke plannen moeten hieraan worden getoetst. Natura 2000-gebieden, Beschermde Natuurmonumenten en wetlands zijn beschermd via de Natuurbeschermingswet 1998 en hebben derhalve een wettelijke status. In of in de nabijheid van het NNN en Natuurbeschermingswetgebieden geldt het 'nee, tenzij'-principe. In principe zijn er geen ontwikkelingen toegestaan als deze ontwikkelingen de wezenlijke kenmerken en waarden van het gebied aantasten.

2.4 Natuurbeschermingswet 1998

Natura 2000-gebieden en Beschermde Natuurmonumenten worden beschermd middels de Natuurbeschermingswet 1998, deze gebieden hebben daarmee een wettelijke beschermde status. Er zijn geen ontwikkelingen zonder Natuurbeschermingswet vergunning toegestaan als deze ontwikkeling de natuurlijke waarden en instandhoudingsdoelen van het gebied direct of indirect aantasten.

2.5 Boswet

Bosgebieden zijn in Nederland beschermd volgens de Boswet. Ontwikkelingen die leiden tot oppervlakteverlies van bos, dienen volgens de bepalingen uit de Boswet te worden gemeld en zo nodig gecompenseerd.

Natuurtoets (concept)

Fietspad Eindhoven - Helmond - deeltraject Helmond

projectnummer 404941

24 september 2015, revisie 00

Gemeente Helmond

3 Plangebied en projectvoornemen

3.1 Plangebied

Het plangebied is gelegen in de provincie Noord-Brabant en bevindt zich in de gemeenten Nuenen en Geldrop-Mierlo. Het plangebied is een onderdeel van het fietspadtracé Helmond-Eindhoven. Dit deeltracé strekt zich van de Vaarleseweg te Mierlo tot aan de Collse Hoefdijk te Nuenen. Daarbij is het fietspadtracé parallel aan de spoorweg gelegen. Het plangebied bevindt zich voornamelijk in landelijk gebied met agrarische percelen en delen natuur.

Figuur 3.1. Ligging van het plangebied (rood omkaderd). Bron: Globespotter.

3.2 Projectvoornemen

Het Samenwerkingsverband Regio Eindhoven (SRE) is bezig met de ontwikkeling van een doorgaande fietsroute, die Eindhoven en Helmond via Nuenen met elkaar moet verbinden. Het voorliggende plan omvat het fietspadtracé van de Vaarleseweg te Mierlo tot aan de Collse Hoefdijk te Nuenen. Het tracé loopt parallel aan de spoorlijn Eindhoven – Helmond en raakt op enkele locaties aan de EHS. Ook doorkruist het tracé de EVZ langs de Hooidonkse beek. De beek zal hier middels een ecoduiker onder het fietspadtracé doorstromen.

Het fietspadtracé is verder opgedeeld in zes deeltracés (A tot en met F) van ieder circa 500 meter lang. Binnen de deeltrajecten zijn voor het ontwerp en de inpassing van het fietspad en bijbehorende bermen een achttal principeprofielen voorzien. Deze dwarsprofielen hebben verschillende breedtes van circa 5 tot 8 meter gezien vanaf het huidige hekwerk van Prorail. Daarbij wordt opgemerkt dat het hekwerk van Prorail ook verplaatst gaat worden. Ook hier geldt dat de verplaatsing verschilt per deeltraject. De deeltrajecten inclusief bijbehorende dwarsprofielen zijn opgenomen in Bijlage 2.

Natuurtoets (concept)

Fietspad Eindhoven - Helmond - deeltraject Helmond

projectnummer 404941

24 september 2015, revisie 00

Gemeente Helmond

4 Methodiek

4.1 Algemeen

Het onderzoek naar het voorkomen van beschermde soorten en ligging van beschermde gebieden is opgebouwd uit twee onderdelen:

1. Bureaustudie naar waarnemingen van beschermde soorten uit het (recente) verleden en ligging van beschermde gebieden in de invloedssfeer van het project;
2. Terreinbezoek naar de (mogelijke) aanwezigheid van beschermde soorten.

4.2 Bureauonderzoek

In het bureauonderzoek wordt specifiek gekeken naar de zwaar beschermde (Tabel 3) en overig beschermde (Tabel 2) soorten uit de Flora- en faunawet. Deze soorten zijn in Nederland zeldzaam of hebben een Europese bescherming (Habitatrichtlijn Bijlage IV-soorten) en moeten worden getoetst op voorkomen en het projecteffect. Treden effecten op, of worden verbodsbepalingen overtreden, dan zijn er maatregelen nodig om deze effecten te voorkomen, verzachten of te compenseren om te voldoen aan de Flora- en faunawet.

Algemeen beschermde soorten, die zijn opgenomen in Tabel 1 van de Flora en faunawet, zijn niet meegenomen in deze toetsing. Deze soorten zijn zodanig algemeen in Nederland dat de gunstige staat van instandhouding niet in het geding komt het voorliggende project. Bovendien geldt voor deze soorten een vrijstelling van de verbodsbepalingen uit artikel 8 t/m 12 van de Flora- en faunawet. Wel geldt de algemene zorgplicht. Door rekening te houden met de kwetsbare seizoenen van deze soorten, wordt voldoende aan de zorgplicht voldaan en kan de gunstige staat van instandhouding worden gegarandeerd.

Er worden diverse bronnen geraadpleegd om een beeld te krijgen van de verspreiding en (mogelijk) voorkomen van zwaarder (Tabel 2 en 3 – soorten) beschermde soorten in en rond het plangebied. Met behulp van landelijke en regionale verspreidingsatlassen en specifieke internetsites (www.ravon.nl; www.vlindernet.nl; www.libellennet.nl; www.Naturalis.nl\EIS) wordt nagegaan of in het verleden zwaarder beschermde soorten zijn aangetroffen in of nabij het plangebied. Deze atlassen maken veelal gebruik van atlasblokken (5 x 5 kilometer). De soortgegevens hebben daarom betrekking op de regio en niet specifiek op het plangebied.

Daarnaast worden landelijke databanken voor natuurwaarnemingen geraadpleegd, waaronder telmee.nl, over de periode 2009 - 2014. Telmee.nl is het invoerportaal van de landelijke Particuliere Gegevensbeherende Organisaties (PGO's). Er kan informatie over diverse soortgroepen tot op kilometerhokniveau worden verkregen. Exacte locaties of datering van de waarnemingen zijn dan niet bekend. Aan de hand van de resultaten van de bureaustudie wordt een inschatting gemaakt of de betreffende soorten in het plangebied voor zouden kunnen komen.

Vogels zijn beschermd onder de Flora- en faunawet. Een aantal vogels is onderverdeeld in vogels met jaarrond beschermde nesten (categorie 1-4) en niet jaarrond beschermde nesten (categorie 5) (zie toelichting in Bijlage 1 – Wettelijk kader) waarvan inventarisatie gewenst is. Gekeken wordt naar de verspreiding van categorie 1-4 soorten en soorten van categorie 5 die mogelijk zeldzaam zijn in de omgeving van het plangebied.

Naast de bronnen met soortinformatie, is voor het bepalen van de ligging van beschermde gebieden gebruik gemaakt van de gebiedendatabase op de website van het Ministerie van EZ. Om inzicht te krijgen in de ligging van het plangebied t.o.v. van het NNN is de interactieve kaart 'natuurbeheerplan' van de Provincie Noord-Brabant gebruikt. Tevens is de interactieve kaart 'Natura 2000 Network Viewer' van het European Environment Agency (EEA) gebruikt voor de ligging van Natura 2000-gebieden.

4.3 Terreinbezoek

Naar aanleiding van de uitkomsten van de bureaustudie is bepaald in hoeverre de aanwezigheid van beschermde soorten aannemelijk gesteld kan worden op basis van aanwezig geschikt habitat in het plangebied. Op 4 augustus 2015 is een terreinbezoek aan het plangebied afgelegd om te bepalen in hoeverre aan de hand van de soorten uit de bureaustudie en aan de hand van het voorkomen van geschikt habitat beschermde soorten kunnen voorkomen. Het gaat hier om een deskundigenoordeel op basis van de fysieke gesteldheid van het terrein (biotopenonderzoek). Daarnaast zijn de aangetroffen belangwekkende soorten opgetekend.

4.4 Effectbeoordeling en advies vervolgtraject

Aan de hand van de bevindingen uit het bureauonderzoek en de resultaten van het verkennend terreinbezoek kan worden bepaald of een vervolgonderzoek nodig is om beschermde soorten uit te sluiten en om te bepalen wat de effecten zijn. Tevens kan worden geadviseerd over de te volgen procedure inzake de natuurwetgeving.

5 Resultaten gebiedsonderzoek

5.1 Gebiedsbeschrijving

Tijdens het terreinbezoek is het plangebied doorlopen van oost naar west. Daarbij is gestart bij de Vaarleseweg te Mierlo tot de Collse Hoefdijk te Nuenen. Over de lengte van het tracé zijn foto's genomen bij overgangen in het landschap. In Figuur 5.1 is een overzicht weergegeven van de locaties waar de foto's genomen zijn. In het oosten begint het tracé in grasland met aan de noordzijde een watergang (Figuur 5.2A). Deze watergang blijft in het beoogde ontwerp behouden. Vervolgens loopt het tracé langs een bosschage. Het meest oostelijke deel van deze bosschage bestaat uit jong aangeplante bomen (Figuur 5.2B). Tussen de bosschage en het hekwerk van Prorail is een groenstrook gelegen.

Figuur 5.1. Foto locaties langs het fietspadtracé (A tot en met P).

Figuur 5.2. A: impressie vanaf de Vaarleseweg te Mierlo. B: oostzijde bosschage.

Vervolgens gaat het jonge productiebos over in een verder ontwikkeld productiebos (Figuur 5.3). Ook hier bevindt zich een ruime groenstrook tussen het bos en het hekwerk van Prorail. Aan het einde van het bos zijn weilanden gelegen. Eén van de weilanden werd tijdens het terreinbezoek begraaasd door paarden (Figuur 5.4E). Tussen de weilanden en het hekwerk van Prorail is een kleine groenstrook aanwezig van circa één meter breed. Verder doorsnijdt het tracé een grondwal met op het talud enkele bomen (Figuur 5.4F). Hier bevindt zich een poort van Prorail die toegang biedt tot het spoor. Westelijk van deze grondwal is een weiland gelegen dat

vervolgens overgaat in een extensief beheerd grasland (Figuur 5.5). In dit natuurlijke grasland is een plas gelegen. In dit grasland ligt tevens de Hooidonkse beek die onder het spoor door stroomt (Figuur 5.6). Aan de oostzijde van de Hooidonkse beek is een vochtig natuurlijk grasland gelegen. Het tracé loopt vervolgens door agrarisch grasland dat overgaat in een doodlopende verharding die loopt tot de spoorwegovergang (Figuur 5.7).

Figuur 5.3. C en D: impressie westzijde bosschage.

Figuur 5.4. E: weiland aangewezen als EHS. F: grasland met daarachter het talud bij de poort van Prorail.

Figuur 5.5. G: grasland. H: natuurlijk grasland.

Figuur 5.6. I: Hooiendonkse beek. J: natuurlijk vochtig grasland.

Figuur 5.7. K: grasland. L: verharding.

Na de spoorwegovergang loopt het tracé door bosgebied. In eerste instantie is het pad rechtstreeks naast het hekwerk van Prorail gelegen (Figuur 5.8M). Verderop is een hekwerk geplaatst langs het bos. Tussen het hekwerk van Prorail en het pad is een spoorsloot gelegen met daarnaast een smalle strook bosstruweel (Figuur 5.8N). Dit pad loopt na een opening in het bos over in de Parallelweg (Figuur 5.9O). Op het einde van het tracé is in de bocht van de Parallelweg naar de Collse Hoefdijk een plantsoen gelegen met daarop struweel beplanting (Figuur 5.9P).

Figuur 5.8. M: pad aan de oostzijde van de bosschage. N: pad aan de westzijde van de bosschage.

Figuur 5.9. O: Parallelweg langs het spoor. P: bocht richting Collse Hoefdijk te Nuenen.

5.2 Beschermde soorten

5.2.1 Bureauonderzoek

Uit de landelijke en provinciale verspreidingsinformatie en uit atlassen (5 x 5 kilometerhok) blijkt dat in of nabij het plangebied in het verleden diverse beschermde soorten zijn waargenomen. Dit betreft onderstaande zwaarder beschermde (Tabel 2 en 3 Flora- en faunawet) soorten.

Vogels, categorie 1-4 (telmee.nl)

- Boomvalk, buizerd, gierzwaluw, grote gele kwikstaart, havik, huismus, kerkuil, ooievaar, ransuil, roek, sperwer, steenuil en wespandief.

Zoogdieren (telmee.nl)

- Eekhoorn, das, gewone dwergvleermuis, laatvlieger, ruige dwergvleermuis en watervleermuis.

Reptielen (telmee.nl)

- Levendbarende hagedis.

Amfibieën (telmee.nl)

- Alpenwatersalamander en poelkikker.

Vissen (telmee.nl)

- Geen waarnemingen van zwaarder beschermde vissen.

Vlinders, Libellen en overige soortgroepen (telmee.nl)

- Gevlekte witsnuitlibel en heideblauwtje.

Flora (telmee.nl)

- Beenbreek, daslook, gevlekte orchis, grote keverorchis, kleine zonnedauw, klokjesgentiaan, prachtklokje, rietorchis, ronde zonnedauw, ruigklokje, Spaanse ruiter, steenanjer, steenbreekvaren, tongvaren, vleeskleurige orchis, welriekende nachtorchis, wilde gagel en wilde marjolein.

Het voorkomen van wettelijk beschermde soorten in het uurhok of kilometerhok betekent niet dat deze soorten zich in (de directe omgeving van) het plangebied bevinden. Het plangebied omvat slechts een klein deel van het kilometerhok en daarmee ook een beperkt aantal verschillende biotopen en habitats. Met behulp van het terreinbezoek is nagegaan welke dit zijn. Hierdoor kan meer duidelijkheid gegeven worden over de voorkomende dan wel verwachte soorten in het plangebied. Op basis van de verspreidingsgegevens van een soort, in combinatie met kennis van de terreingeschiktheid voor deze soorten, is nagegaan of deze soorten mogelijk in het plangebied of de omgeving kunnen voorkomen.

5.2.2 Terreinbezoek - ecologische bevindingen

Op 4 augustus 2015 met 17,5 °C en zwaar bewolkt weer (bron: knmi.nl) is een terreinbezoek aan het plangebied afgelegd door een deskundig ecooloog van de Antea Group. Naast directe waarnemingen kan aan de hand van de aangetroffen biotopen een beeld worden geschetst van de aanwezige beschermde soorten.

Vogels (categorie 1-4)

Zoals eerder aangegeven is er een aantal vogelsoorten waarvan de broedplaatsen jaarrond beschermd zijn en waarbij verwijdering of aantasting van de vaste rust- en verblijfplaats altijd ontheffing moet worden aangevraagd (zie bijlage 1). Binnen de grenzen van het beoogde profiel zijn enkele bomen aanwezig bij het westelijke deel van de bosschage in het westen (Figuur 5.8N) en op het talud in het oosten waar de toegangspoort tot het spoor is gelegen. Tijdens het terreinbezoek zijn geen jaarrond beschermde nesten aangetroffen. Het voorkomen van jaarrond beschermde nesten kan daarmee worden uitgesloten.

Zoogdieren

Uit de bureaustudie blijkt dat de eekhoorn, das, gewone dwergvleermuis, laatvlieger, ruige dwergvleermuis en watervleermuis in de omgeving van het plangebied voorkomen. Tijdens het terreinbezoek zijn de bomen in het plangebied geïnspecteerd op holen en gaten die geschikt kunnen zijn als vaste rust- en verblijfplaatsen voor vleermuizen en op eekhoornnesten.

Vleermuizen

De gewone dwergvleermuis en laatvlieger zijn beide gebouwbewonende vleermuissoorten. Binnen het plangebied zijn geen gebouwen aanwezig. Het voorkomen van vaste rust- of verblijfplaatsen van deze vleermuissoorten kan worden uitgesloten. De watervleermuis is een boombewonende soort en de ruige dwergvleermuis is zowel een gebouw- als boombewonende soort. In geen van de bomen binnen het beoogde profiel zijn holtes aangetroffen die in potentie geschikt zijn als vaste rust- of verblijfplaats voor boombewonende vleermuissoorten. Daarmee is het voorkomen van vaste rust- of verblijfplaatsen van vleermuizen uitgesloten. Mogelijk biedt het plangebied wel geschikt foerageergebied voor deze vleermuissoorten. Met name de plas in het open grasland ter hoogte van de Hooidonkse beek biedt in potentie geschikt foerageergebied voor vleermuizen.

Eekhoorn

In geen van de bomen onder het tracé zijn eekhoornnesten aangetroffen. Tevens zijn er geen gebruikssporen zoals afgeknaagde dennenappels aangetroffen. Het voorkomen van vaste rust- en verblijfplaatsen van de eekhoorn is uitgesloten. Mogelijk foerageert de eekhoorn (sporadisch) in de bomen naast het spoor bij de bosschage in het westen. De bosschage zelf is echter beter geschikt als foerageergebied.

Das

Tijdens het terreinbezoek zijn geen dassenburchten, dassenpijpen, mestsporen of prenten van de das aangetroffen. Mogelijk komt de das voor in omliggende bosgebieden. Het voorkomen van vaste rust- of verblijfplaatsen van de das kan worden uitgesloten.

Overige zoogdieren

Onder het tracé is een vossenhol met daarbij behorende mestsporen aangetroffen. Dit hol bevindt zich naast het hekwerk van Prorail ter hoogte van het weiland zichtbaar op Figuur 5.4E. De vos, evenals het konijn en de mol (die veelvuldig voorkomen binnen het plangebied), staan vermeld op Tabel 1 van de Flora- en faunawet.

Tijdens het terreinbezoek is een ree (Tabel 1) waargenomen binnen het hekwerk van het spoor. Deze soort heeft zijn leefgebied echter in omliggende natuurgebieden. Ook voor overige zwaarder beschermde zoogdieren geldt dat de natuurgebieden in de directe omgeving van het plangebied beter geschikt zijn voor deze -vaak biotoopkritische- soorten. Het voorkomen van overige zwaarder beschermde zoogdieren kan worden uitgesloten.

Reptielen

Uit de bureaustudie blijkt dat de levendbarende hagedis in de omgeving van het plangebied voorkomt. Deze is, evenals overige zwaarder beschermde soorten, tijdens het terreinbezoek niet waargenomen. Op circa 300 meter afstand ten zuiden van het spoor is een natuurgebied met droge heide gelegen. Dit biotoop is optimaal geschikt voor de levendbarende hagedis. Verwacht wordt dat de soort daar voorkomt en niet binnen het plangebied.

Amfibieën

Uit de bureaustudie blijkt dat de alpenwatersalamander en poelkikker in de omgeving van het plangebied voorkomen. Tijdens het terreinbezoek zijn deze, of andere zwaarder beschermde amfibieën niet aangetroffen. Om de kans op aanwezigheid van deze soorten in te schatten, is een beoordeling gedaan van de geschiktheid van het plangebied als voortplantingsbiotoop en landbiotoop.

Voortplantingswater

In het oostelijke deel van het fietspadtracé bevindt zich rechtstreeks naast het spoor een zeer dichtbegroeide spoorsloot. Ook ten noorden van het plangebied bevindt zich in het oostelijke deel langs het landbouwperceel een sloot die ten tijde van het terreinbezoek droog stond. Beide sloten blijven behouden in de voorgenomen ontwikkeling. De sloten zijn door hun respectievelijk dichtbegroeide- en voedselrijke karakter niet geschikt voor zwaarder beschermde amfibieën. Het fietspadtracé doorsnijdt de Hooionkse beek. In deze relatief snel stromende, dichtbegroeide (beschaduwde) beek is geen onderwatervegetatie aanwezig. De beek is daarom niet geschikt als voortplantingsbiotoop voor bovengenoemde zwaarder beschermde amfibiesoorten. Het voorkomen van geschikt voortplantingsbiotoop voor zwaarder beschermde amfibiesoorten is daarmee uitgesloten.

Landbiotoop

Naast voortplantingsbiotoop hebben amfibieën ook een landbiotoop binnen hun functionele leefomgeving. In de bosschage gelegen aan het westelijke deel van het fietspadtracé is op een afstand van circa 25 meter tot het plangebied een ven gelegen dat geschikt is als voortplantingswater voor de alpenwatersalamander en poelkikker (RVO, 2014). Binnen het plangebied ter hoogte van dit ven is struweelbeplanting en een spoorgreppel met daarin een laag strooisel aanwezig. Dit biotoop is geschikt als landbiotoop voor zowel de alpenwatersalamander als de poelkikker. Het landbiotoop waar de poelkikker overwintert bevindt zich veelal op minder

dan 100 à 200 meter van de oever van het voortplantingswater (RVO, 2014). Op basis hiervan kan het voorkomen van de alpenwatersalamander en poelkikker binnen het plangebied niet worden uitgesloten.

Vissen

Uit de bureaustudie blijkt dat in de omgeving van het plangebied geen zwaarder beschermde vissen voorkomen. De sloten binnen het plangebied die tijdens het terreinbezoek droog stonden zijn niet geschikt voor zwaarder beschermde vissen. De Hooiconkse beek is mogelijk wel geschikt voor de zwaarder beschermde kleine modderkruiper. Deze soort komt echter in een verscheidenheid aan wateren voor. Door het ontbreken van waarnemingen in de omgeving wordt de soort niet binnen het plangebied verwacht, maar kan evenmin worden uitgesloten.

Vlinders, Libellen en overige soortgroepen

Uit de bureaustudie komen de gevlekte witsnuitlibel en heideblauwtje naar voren. Tijdens het terreinbezoek zijn geen zwaarder beschermde vlinders, libellen en overige soortgroepen waargenomen.

Het heideblauwtje komt voor in heidegebieden. Dit biotoop is niet aanwezig binnen het plangebied. Ten zuiden van het spoor bevindt zich een heidegebied. Mogelijk komt het heideblauwtje hier voor. Het voorkomen van het heideblauwtje binnen het plangebied kan worden uitgesloten.

De gevlekte witsnuitlibel komt voor in laagveenmoerassen en vegetatierijke vennen en duinplassen. Binnen het plangebied komen deze biotopen niet voor. Ten noorden van het plangebied, binnen hetzelfde uurhok, is een ven gelegen. Mogelijk komt de witsnuitlibel hier voor. Het voorkomen van de witsnuitlibel binnen het plangebied kan worden uitgesloten.

Flora

Uit de bureaustudie blijkt dat de beenbreek, daslook, gevlekte orchis, grote keverorchis, kleine zonnedaauw, klokjesgentiaan, prachtklokje, rietorchis, ronde zonnedaauw, ruigklokje, Spaanse ruiter, steenanjer, steenbreekvaren, tongvaren, vleeskleurige orchis, welriekende nachtorchis, wilde gagel en wilde marjolein in de omgeving van het plangebied voorkomen. Tijdens het terreinbezoek zijn deze, of andere zwaarder beschermde plantensoorten niet aangetroffen. Het plangebied bestaat grotendeels uit voedselrijke agrarische graslanden. Deze voedselrijke graslanden zijn niet geschikt voor zwaarder beschermde plantensoorten. Binnen het plangebied zijn echter ook vochtige hooilanden en kruidenrijk graslanden aanwezig. Deze graslanden, die zijn aangetroffen in de invloedssfeer van de Hooiconkse beek, bieden geschikte standplaatsfactoren voor zwaarder beschermde plantensoorten. Het voorkomen van zwaarder beschermde plantensoorten kan daarom niet worden uitgesloten.

5.2.3 Samenvatting beschermde soorten

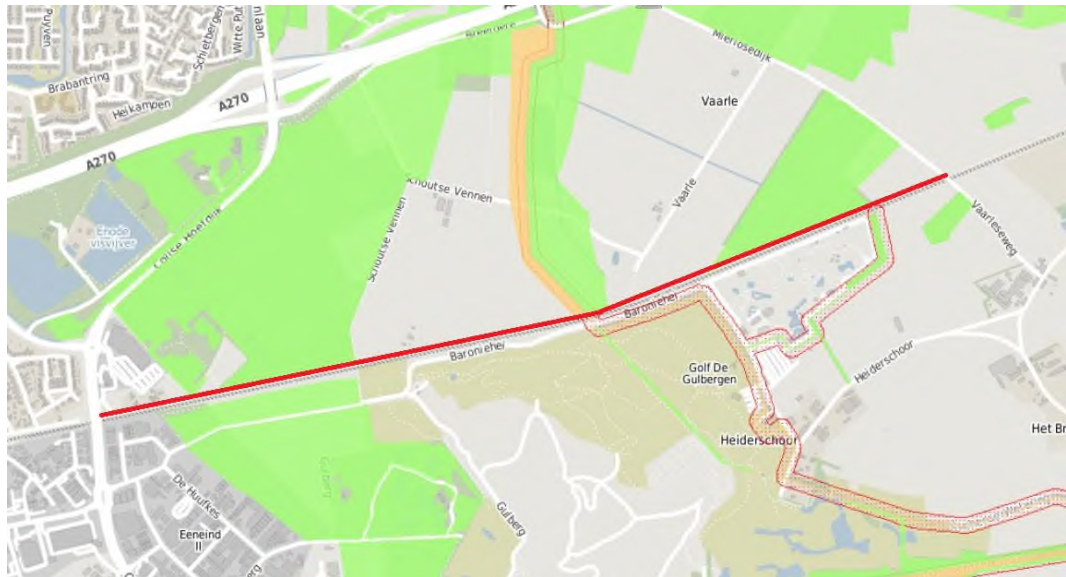
Tabel 5.1: Aanwezigheid van beschermde soorten in het plangebied.

Soort	Beschermingsregime	Aanwezigheid	Toelichting
Alpenwatersalamander	Tabel 2 Flora- en faunawet	Mogelijk	Geschikt landbiotoop nabij een ven
Poelkikker	Tabel 3 Flora- en faunawet	Mogelijk	Geschikt landbiotoop nabij een ven
Zwaarder beschermde planten	Tabel 2 Flora- en faunawet	Mogelijk	Geschikte standplaatsfactoren nabij de Hooiconkse beek

5.3 Beschermde gebieden

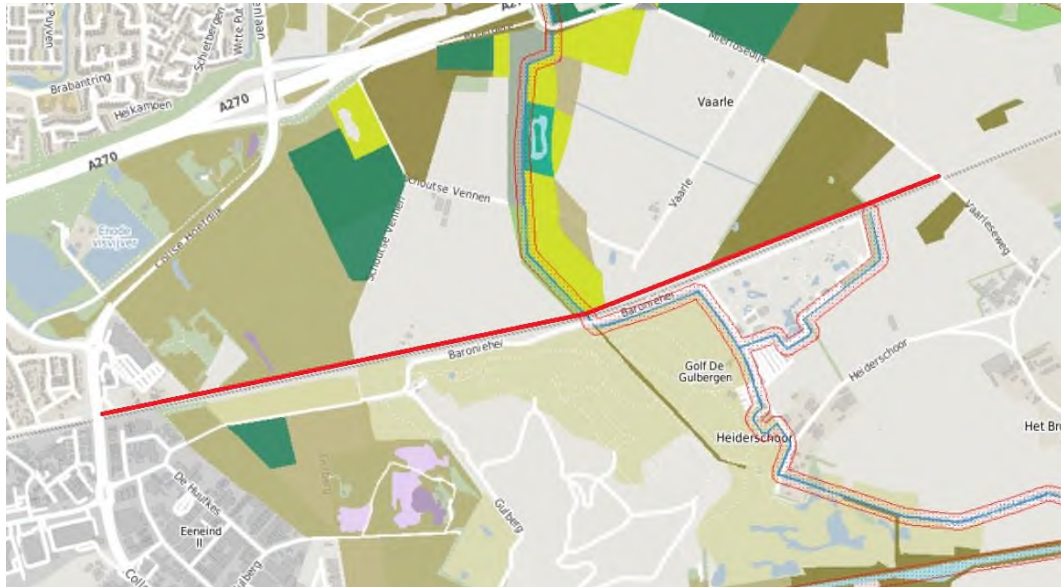
Natuurnetwerk Nederland

In Figuur 5.10 is de ligging van het plangebied ten opzichte van het Natuurnetwerk Nederland in Noord-Brabant weergegeven.

Figuur 5.10. Ligging plangebied (rode lijn) ten opzichte van het NNN. Groen: provinciale EHS. Oranje: Rijks EHS. Rood gestippeld: Ecologische verbindingszone (EVZ).

Zoals in Figuur 5.11 is weergegeven bevindt het plangebied zich op korte afstand van de EHS en lijkt er tevens overlap te zijn. Op drie locaties loopt het fietspadtracé door of langs gebieden die aangewezen zijn als EHS. Ten westen van de Vaarleseweg ligt eerst een gebied aangewezen als “Vochtig bos met productie (N16.02)”. Verder naar het westen is de Hooidonkse beek aangewezen als ecologische verbindingszone. Het beheertype van de beek is “Beek en Bron (N03.01)”. De naastgelegen percelen zijn aangewezen als “Kruiden- en faunarijk grasland (N12.02)” aan de oostzijde van de beek en “Vochtig hooiland (N10.02)” aan de westzijde. In het oostelijke deel van het fietspadtracé is de bosschage aangewezen als “Droog bos met productie (N16.01)”. In deze bosschage is een deel aangewezen als “Zuur ven en hoogveen ven (N06.06)”.

Figuur 5.11. Beheertypen EHS in de omgeving van het plangebied.

Tijdens het terreinbezoek is gekeken naar zichtbare grenzen van de EHS-gebieden en de huidige staat van de aanwezige natuur. Aan het begin, in het oosten, loopt het fietspadtracé langs een bosschage aangewezen als “Vochtig bos met productie”. Uitgaande van de beoogde dwarsprofielen zoals opgenomen in Bijlage 2 (dwarsprofielen 1, 2 en 4) is hier sprake van een beoogd profiel van 5,57 meter tot en met 6,00 meter vanaf het huidige hekwerk van Prorail. In de huidige situatie is tussen de bosschage en het hekwerk een grasstrook gelegen van circa 6 meter breed (Figuur 5.13 B, C en D). Wanneer gekeken wordt naar de interactieve natuurbeheerkaart van de Provincie Noord-Brabant is te zien dat de begrenzing van de EHS niet exact gelijk loopt met de opgaande vegetatie. Gekeken naar deze kaart (zie Figuur 5.12) is genoeg ruimte beschikbaar voor het beoogde profiel zonder dat sprake is van ruimtebeslag binnen de EHS.

Op de locatie waar de bosschage stopt is de EHS begrenzing gelegen over een weiland (zie Figuur 5.12). Het actuele natuurbeeld komt hier dus niet overeen met het EHS beheertype “Vochtig bos met productie” (Figuur 5.13E). In het veld is te zien dat de begrenzing van dit weiland op een afstand van circa één meter tot het hekwerk ligt. Op basis van het natuurbeheerplan is echter te zien dat de begrenzing van de EHS gelijk loopt aan de begrenzing ter hoogte van de bosschage. Geconcludeerd wordt dat ook hier voldoende ruimte aanwezig is voor het beoogde profiel (5,79 meter) zonder dat er sprake is van ruimtebeslag binnen de EHS.

Verder naar het westen kruist het fietspadtracé de Hooidonkse beek. De Hooidonkse beek is aangewezen als EHS met het beheertype “Beek en Bron”. Tevens is de Hooidonkse beek aangewezen als Ecologische Verbindingszone (EVZ). Aan weerszijde van de Hooidonkse beek zijn beheertypen aangewezen namelijk “Kruiden- en faunairijk grasland” (oost) en “Vochtig hooiland” (west) (Figuur 5.14). Op de interactieve kaart behorende bij het natuurbeheerplan is sprake van een gelijke afstand tot het spoor als eerder genoemde EHS gebied met het beheertype “Vochtig bos met productie” (Figuur 5.12). In het veld is te zien dat de natuur op kortere afstand richting het hekwerk van Prorail, dus de gronden die buiten de EHS lijken te vallen, van mindere kwaliteit zijn. Op deze gronden is een rietvegetatie aanwezig in tegenstelling tot respectievelijke de kruidenrijke graslandvegetatie en de vochtige hooilandvegetatie (Figuur 5.15 H, I en J). Aan de

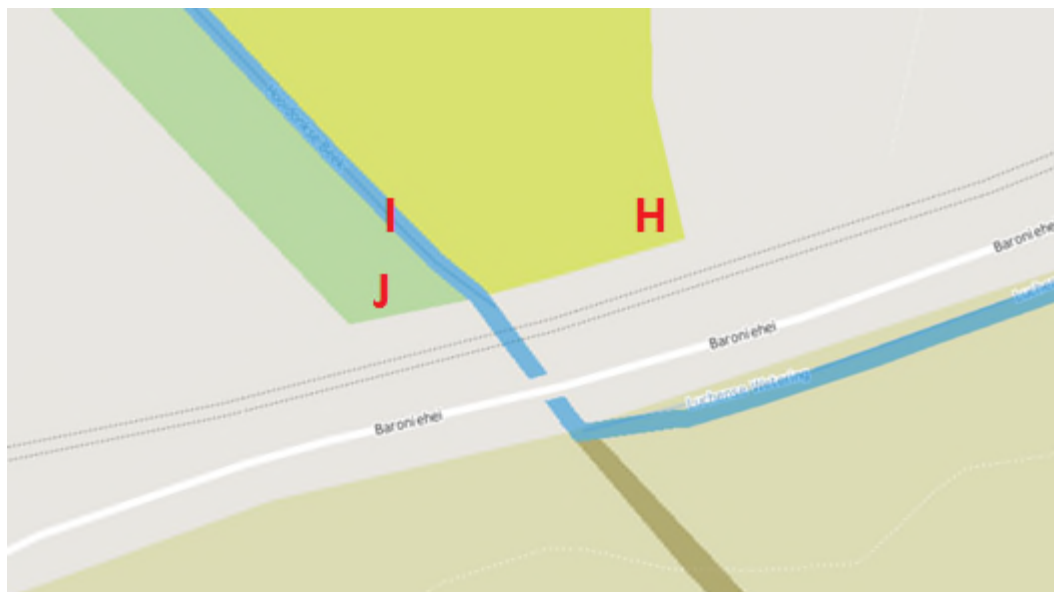
hand van het beoogde profiel (6,2 meter vanaf het huidige hekwerk (Bijlage 2, dwarsprofiel 3)) en de situatie in het veld wordt geconcludeerd dat het fietspadtracé enkel de Hooionkse beek kruist en verder niet leidt tot ruimtebeslag binnen de naastgelegen EHS-gebieden. In het ontwerp is een ecoduiiker opgenomen waarmee de Hooionkse beek wordt overgestoken. Ook hier zal geen sprake zijn van ruimtebeslag binnen de EHS.

Figuur 5.12. EHS met het beheertype "Vochtig bos met productie" (bruin) in het oostelijke deel van het fietspadtracé.

Figuur 5.13. Impressies van de staat van de EHS in het veld (zie ook Figuur 5.12 en Bijlage 2 voor de beoogde dwarsprofielen (1, 2 en 4)).

Figuur 5.14. EHS met de beheertypen “Kruiden- en faunairijk grasland” (geel), “Beek en Bron” (blauw) en “Vochtig hooiland” (groen) ter hoogte van de Hooionkse beek.

Figuur 5.15. Impressies van de staat van de EHS in het veld (zie ook Figuur 5.14 en Bijlage 2 voor de beoogde dwarsprofielen (3)).

In het westen gaat het fietspadtracé ook langs een gebied aangewezen als EHS. Op de interactieve kaart behorende bij het natuurbeheerplan is te zien dat de grens van de EHS is gelegen aan het pad dat hier loopt (Figuur 5.16). In het veld is te zien dat in het oostelijke deel bij de bosschage met het beheertype “Droog bos met productie” het pad rechtstreeks naast het hekwerk van Prorail is gelegen. De bosschage begint op circa 3 meter afstand van het huidige hekwerk (Figuur 5.17M). Voor het beoogde profiel (2,9 meter vanaf het huidige hekwerk) lijkt er voldoende ruimte beschikbaar te zijn zonder dat sprake is van ruimtebeslag binnen de EHS. Verder naar het westen verandert het beeld en komt het pad verder van het spoor af te liggen terwijl de bosschage is afgerasterd (Figuur 5.17N). Naast het hekwerk van Prorail is hier eerst een greppel gelegen met daarnaast een enkele bomenrij met struweelbeplanting, vervolgens komt het pad met aan de noordzijde het particuliere hekwerk. Op basis van de waargenomen situatie in combinatie met het natuurbeheerplan lijkt de begrenzing van de EHS hier gelijk te lopen met het hekwerk van de bosschage. Geconcludeerd wordt dat er voldoende ruimte beschikbaar is voor het beoogde profiel van het fietspad (6,7 meter vanaf het huidige hekwerk) zonder dat sprake is van ruimtebeslag binnen de EHS.

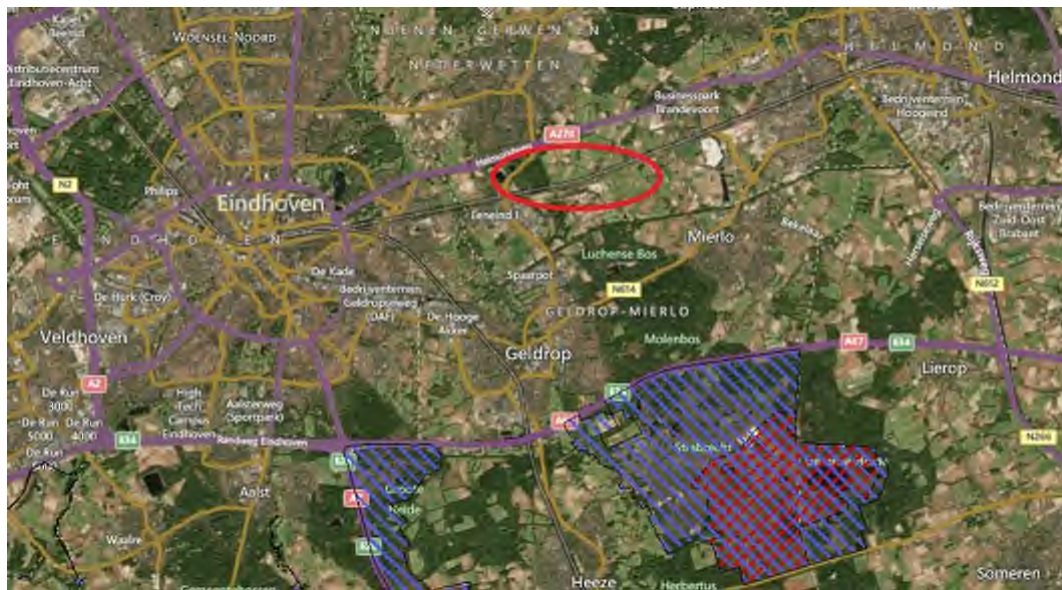
Figuur 5.16. EHS met het beheertype “Droog bos met productie” (bruin) in het westelijke deel van het fietspadtracé.

Figuur 5.17. Impressies van de staat van de EHS in het veld (zie ook Figuur 5.16 en Bijlage 2 voor de beoogde dwarsprofielen (5 en 6)).

Natura 2000

Het plangebied ligt niet binnen de grenzen van een Natura 2000-gebied (Figuur 5.18). Het meest nabij gelegen Natura 2000-gebied, “Strabrechtse Heide & Beuven” bevindt zich op een afstand van circa 4,4 kilometer ten zuiden van het plangebied. Tevens bevindt het Natura 2000-gebied “Leenderbos, Groote Heide & De Plateaux” zich op een afstand van circa 5,4 kilometer ten zuiden van het plangebied.

Figuur 5.18. Ligging van het plangebied ten opzichte van Natura 2000.

Boswet

Het tracé van het fietspad ligt voor een smalle strook in de rand van bestaand bos. Bij het deeltracé langs de Schoutse vennen valt een smalle strook bos onder het tracé. Op deze locatie geldt echter de bestemming ‘verkeer’ volgens het vigerende bestemmingsplan. Op het moment dat sprake is van het realiseren van een goedgekeurd bestemmingsplan, treedt de Boswet terug. Echter, deze uitzonderingsregel staat ter discussie en het is op dit moment niet duidelijk of de uitzonderingsregel in de nieuwe Wet natuurbescherming als zodanig terug komt. Voorgesteld

wordt om de overweging of sprake is van de meldings- en herplantplicht ingevolge de Boswet, voor te leggen aan en te bespreken met de provincie Noord-Brabant.

Voor de overige delen van het tracé is geen sprake van aantasting van bestaand bos.

6 Toetsing

6.1 Effectbepaling project

Als gevolg de bestemmingsplanwijziging die de voorgenomen ontwikkeling mogelijk maakt zullen de aanwezig biotopen binnen het beoogde profiel grotendeels verdwijnen. In paragraaf 6.2 worden de effecten beschreven van de voorgenomen ontwikkeling op de aanwezige beschermde soorten in het plangebied. In paragraaf 6.3 worden de effecten beschreven op de beschermde gebieden.

6.2 Effecten beschermde soorten

De effecten op de zwaardere beschermde soorten worden per soortgroep getoetst. Voor de vogels wordt naast de categorie 1-4 vogelsoorten ook ingegaan op de algemene soorten.

6.2.1 Vogels

Vogels algemeen

Alle in gebruik zijnde nesten van vogelsoorten in Nederland zijn beschermd onder de Flora- en faunawet. Met de meeste broedvogels kan echter in het algemeen relatief eenvoudig rekening worden gehouden door kap- en sloopwerkzaamheden niet uit te voeren in de broedtijd (circa maart tot en met juli) en indien concrete broedgevallen aanwezig zijn. Op deze wijze zijn geen belemmeringen vanuit de Flora- en faunawet aan de orde.

In het geval van het kappen van de bomen is in het kader van de zorgplicht van belang dat dit buiten de broedperiode van vogels uitgevoerd wordt.

Indien het niet mogelijk is om buiten het broedseizoen om te werken dan dient het plangebied vóór het broedseizoen ongeschikt gemaakt te worden voor (broed)vogels. Mocht dit niet mogelijk zijn dan dient vooraf aan de werkzaamheden het plangebied gecontroleerd te worden op de aanwezigheid van broedvogels door een erkend ecoloog. Indien vastgesteld wordt dat sprake is van actuele broedgevallen binnen het plangebied of de directe omgeving wordt het plangebied niet vrijgegeven en dienen de werkzaamheden uitgesteld te worden tot nadat het nest niet meer in gebruik is.

Jaarrond beschermde nesten

Binnen het plangebied zijn geen jaarrond beschermde nesten aanwezig. Mogelijk zijn de bomen binnen het plangebied geschikt voor vogels met een jaarrond beschermd nest. Effecten op jaarrond beschermde nesten zijn daarom uitgesloten.

Categorie 5-soorten

Naast soorten met jaarrond beschermde nesten zijn er categorie-5-vogelsoorten, waarvan de nesten alleen jaarrond beschermd zijn als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen. Dit laatste is in het plangebied niet van toepassing. Er zijn geen categorie-5-soorten te verwachten die zeldzaam zijn in de directe omgeving of onvoldoende nestgelegenheid hebben in de directe omgeving.

6.2.2 Zoogdieren

Vleermuizen

Alle vleermuissoorten zijn beschermd onder de Flora- en faunawet (Tabel 3) en Bijlage IV van de Habitatrichtlijn. Bij het kappen van vooral oudere bomen dient te allen tijde rekening te worden gehouden met de mogelijke aanwezigheid van vleermuizen. Boombewonende vleermuizen verblijven in gaten, holen of scheuren van voornamelijk grote bomen.

In het voorliggende plangebied geen gebouwen aanwezig. Tevens zijn geen boomholtes aanwezig die geschikt zijn als vaste rust- en verblijfplaatsen voor boombewonende vleermuizen. Effecten van de voorgenomen ontwikkeling op vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen zijn daarom uitgesloten.

Mogelijk foerageren vleermuizen boven de graslanden binnen het plangebied. Als gevolg van de voorgenomen ontwikkeling zal er slechts een zeer beperkt deel (tot maximaal 8,3 meter) van deze gronden omgevormd worden naar fietspad. Hierdoor zal slechts een zeer beperkt deel van deze mogelijke foerageergebieden verloren gaan. Tevens is er in de directe omgeving van het plangebied voldoende en beter geschikt foerageergebied aanwezig. Effecten op het foerageergebied van vleermuizen zijn uitgesloten.

Overige zwaar beschermde zoogdieren

Mogelijk kan incidenteel de eekhoorn voorkomen in het plangebied (er zijn echter geen nesten aangetroffen). Er zal derhalve geen negatief effect plaatsvinden op de soort. In de toekomstige situatie zal bovendien voldoende foerageergebied beschikbaar blijven voor de soort. Er zijn verder geen zwaarder beschermde zoogdieren in het plangebied aangetroffen en worden tevens niet verwacht. Het plangebied herbergt geen geschikt habitat voor deze soorten. Effecten zijn uitgesloten.

Tabel 1-soorten

Binnen het plangebied zijn veel konijnenholen en een vossenhol aanwezig. Deze zullen in het kader van de voorgenomen ontwikkeling vernietigd worden. Voor Tabel 1-soorten geldt bij ruimtelijke ingrepen een vrijstelling van de verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet. Er dient echter altijd conform de algemene zorgplicht gewerkt te worden. Dit houdt in dat het doden van deze dieren voorkomen dient te worden. Om het doden van deze dieren te voorkomen dienen de dieren voor aanvang van- of gedurende de werkzaamheden uit hun holen verjaagd te worden. Dit kan bijvoorbeeld door het langzaam afgraven van de bodem. Dit dient bij voorkeur te gebeuren buiten de kraam- en zoogperiode. Aanbevolen wordt om de dieren te verjagen in de periode van oktober tot en met februari en vervolgens bij voorkeur direct te starten met de werkzaamheden of het plangebied ongeschikt te maken voor deze soorten.

6.2.3 Reptielen

De aanwezigheid van (zwaar) beschermde reptielsoorten in het plangebied is uit te sluiten. Effecten op deze soorten zijn dan ook uitgesloten.

6.2.4 Amfibieën

Binnen het plangebied is geschikt landbiotoop voor de alpenwatersalamander en poelkikker aanwezig op zeer korte afstand (25 meter) van een ven. Vennen vormen een geschikt voortplantingsbiotoop voor zwaarder beschermde amfibieën zoals de alpenwatersalamander en poelkikker. Hierdoor is er een grote kans op het voorkomen van deze soorten binnen het plangebied. Het landbiotoop binnen het plangebied is, in vergelijking met het naastgelegen bos niet optimaal geschikt. Er is hier dan ook geen sprake van een essentieel onderdeel van het leefgebied van deze soorten. Effecten op zwaarder beschermde soorten als gevolg van een bestemmingsplanwijziging zijn uitgesloten. Er dient echter wel rekening gehouden te worden met het mogelijk voorkomen van deze soorten tijdens de realisatiefase.

Aanbevolen wordt om ter voorbereiding van de realisatiefase een amfibieënscherm te plaatsen om te voorkomen dat de alpenwatersalamander en poelkikker zich binnen het plangebied bevinden. Dit amfibieënscherm dient geplaatst te worden tijdens de voortplantingsfase (half april tot half september) wanneer de meeste individuen zich in het voortplantingswater (het ven) bevinden. Individuele binnen het plangebied dienen vervolgens weggevangen te worden. In Figuur 6.1 is een verbeelding weergegeven voor de locatie van het amfibieënscherm.

Figuur 6.1. Aanbevolen locatie voor amfibieënscherm (rood) in de omgeving van het ven (paars omrand)
bron: Globespotter.

6.2.5 Vissen

De tijdens het terreinbezoek droog staande sloten zijn niet geschikt voor zwaarder beschermde vissen. Enkel de Hooidonkse beek is geschikt voor zwaarder beschermde vissen. In het kader van

de voorgenomen ontwikkeling zal deze beek echter niet gedempt worden waardoor er geen leefgebied voor zwaardere beschermde vissen verloren gaat. Effecten op deze soorten zijn dan ook uitgesloten.

6.2.6 Vlinders, libellen en overige beschermde soortgroepen

Er zijn geen effecten te verwachten op andere beschermde soorten, zoals dagvlinders, libellen en andere ongewervelden in het plangebied. De soorten zijn niet aangetroffen tijdens het terreinbezoek en de aangetroffen biotopen zijn niet geschikt als leefgebied voor beschermde soorten uit deze soortgroepen.

6.2.7 Flora

De aanwezigheid van zwaar beschermde florasoorten in het plangebied is niet uit te sluiten. Met name in het vochtig hooiland en kruidenrijk grasland binnen de invloedssfeer van de Hooionkse beek zijn geschikte standplaatsfactoren aanwezig voor een deel van de uit de bureaustudie verwachte plantensoorten. Effecten op zwaardere beschermde plantensoorten zijn niet uitgesloten.

De verwachte plantensoorten staan op Tabel 2 van de Flora- en faunawet. Er zijn geen bezwaren voor een bestemmingsplanwijziging. Tijdens de realisatiefase dient echter wel rekening gehouden te worden met het voorkomen van zwaardere beschermde planten. Met zwaardere beschermde plantensoorten kan rekening gehouden worden door te werken conform een door het Ministerie goedgekeurde gedragscode. Dit houdt in dat voor aanvang van de werkzaamheden het plangebied door een erkend ecoloog gecontroleerd dient te worden op zwaardere beschermde planten. Indien deze aanwezig blijken te zijn kunnen de planten uitgestoken worden en overgeplaatst worden op een geschikte locatie waarna de werkzaamheden kunnen starten.

6.3 Effecten op beschermde gebieden

6.3.1 Effecten op het Natuurnetwerk Nederland (NNN)

Voor wat betreft het Natuurnetwerk Nederland is bij directe aantasting sprake van vervolgstappen, waaronder compensatie. In bepaalde gevallen kan ook indirecte aantasting van de natuurlijke waarden en kenmerken van het NNN leiden tot vervolgstappen.

In de directe omgeving van het plangebied zijn verschillende gebieden aangewezen als EHS-gebied. Tijdens het terreinbezoek is bepaald in hoeverre sprake is van ruimtebeslag binnen de EHS bij de beoogde dwarsprofielen zoals opgenomen in Bijlage 2. Op basis van de beoogde profielen en de huidige situatie wordt geconcludeerd dat het fietspadtracé enkel de Hooionkse beek kruist maar dat er verder geen sprake is van ruimtebeslag binnen de EHS. De Hooionkse beek is aangewezen als het beheertype "Beek en bron". Hier zal echter een ecoduiker gerealiseerd worden waarmee de beek overgestoken kan worden. Hierdoor is geen sprake van ruimtebeslag binnen de EHS.

De voorgenomen ontwikkeling zal leiden tot een beperkte toename van verstoring binnen de EHS. Het fietspad wordt gebundeld met de spoorlijn, die vanwege het intensieve treinverkeer al een aanmerkelijke verstoringbron is. In de gebruiksfase van het fietspad zal menselijke

aanwezigheid in het natuurgebied een aanvullende verstoringsbron zijn. Deze vorm van verstoring is echter beperkt en zal niet leiden tot aantasting van de wezenlijke waarden en kenmerken van de EHS.

Op basis van voorgaande wordt geconcludeerd dat in het deeltraject van het fietspadtracé met overlap in de EHS (de Hooionkse beek) geen sprake is van negatieve effecten op de wezenlijke waarden en kenmerken van de EHS. Er is daarom geen noodzaak tot een EHS-compensatieplan.

6.3.2 Effecten op Natura 2000-gebieden

Het plangebied ligt niet in een Natura 2000-gebied. Op circa 4,4 kilometer afstand bevindt zich het Natura 2000-gebied "Strabrechtse Heide & Beuven". Op circa 5,4 kilometer afstand bevindt zich het Natura 2000-gebied "Leenderbos, Groote Heide & De Plateaux". Op basis van de aard en omvang van de werkzaamheden en de afstand tot het Natura 2000-gebied zijn significant negatieve effecten op voorhand uit te sluiten.

Natuurtoets (concept)

Fietspad Eindhoven - Helmond - deeltraject Helmond

projectnummer 404941

24 september 2015, revisie 00

Gemeente Helmond

7 Conclusies

In dit hoofdstuk worden de conclusies van de natuurtoets gepresenteerd. De conclusies zijn opgedeeld in soortenbescherming (7.1) en gebiedsbescherming (7.2). Tot slot zijn in 7.3 vervolgacties opgenomen die voortkomen uit de toetsing van soortenbescherming en gebiedsbescherming.

7.1 Conclusies soortenbescherming

Voor de bestemmingsplanwijziging zijn er geen belemmeringen vanuit de Flora- en faunawet. Bij de aanloop naar de realisatiefase dient echter rekening gehouden te worden met het voorkomen van de alpenwatersalamander, poelkikker en zwaarder beschermde plantensoorten. Daarnaast dient rekening gehouden te worden met de aanwezigheid van broedvogels, konijnen en de vos in het plangebied

Zwaarder beschermde amfibieën

De struweelbeplanting en spoorgreppel ter hoogte van de westelijke bosschage vormen geschikt landbiotoop voor de alpenwatersalamander en poelkikker. De alpenwatersalamander is vermeld op Tabel 2 en de poelkikker op Tabel 3 van de Flora- en faunawet. In verband met de mogelijke effecten die de voorgenomen ontwikkeling tijdens de realisatiefase kan hebben wanneer deze soorten aanwezig zijn binnen het plangebied, zijn er mitigerende maatregelen om effecten te voorkomen (zie 7.3).

Zwaarder beschermde plantensoorten

Binnen het plangebied zijn geschikte groeiplaatsen aanwezig voor zwaarder beschermde plantensoorten. Er dient gewerkt te worden volgens een door het Ministerie goedgekeurde gedragscode. Dit houdt in dat voorgaand aan de realisatiefase het plangebied gecontroleerd dient te worden door een erkend ecooloog waarna aangetroffen zwaarder beschermde plantensoorten worden uitgestoken en overgeplaatst worden naar een geschikte locatie.

Broedvogels

Voor de voorgenomen werkzaamheden waarbij bomen verwijderd worden, dient rekening gehouden te worden met het broedseizoen (globaal half maart tot en met juli).

Er zijn geen belemmeringen vanuit de Flora- en faunawet aan de orde indien ten minste één van de volgende maatregelen genomen worden:

- 1) De werkzaamheden aan de bomen en gebouwen wordt buiten het broedseizoen uitgevoerd (voorkeursmaatregel). Of in deze periode wordt het plangebied ongeschikt gemaakt voor broedvogels.
- 2) Het plangebied wordt kort voor aanvang van de werkzaamheden door een erkende ecooloog gecontroleerd op actuele broedgevallen; bij gebleken aanwezigheid van broedende vogels moeten de werkzaamheden worden uitgesteld tot na het broedseizoen.

Tabel 1-soorten

Binnen het plangebied zijn een groot aantal konijnenholen en een vossenhol aanwezig. Het konijn en de vos staan vermeld op Tabel 1 van de Flora- en faunawet. Bij ruimtelijke ingrepen geldt voor Tabel 1-soorten een vrijstelling van de verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet. Er dient echter altijd conform de algemene zorgplicht gewerkt te worden om het doden van deze

dieren te voorkomen. Aanbevolen wordt om de dieren te verjagen buiten de kraam- en zorgperiode (globaal maart – september) en vervolgens bij voorkeur direct te starten met de werkzaamheden of het plangebied ongeschikt te maken voor deze soorten (zie paragraaf 6.2.2).

Overzicht

In Tabel 7.1 worden de soorten weergegeven die in het plangebied aanwezig zijn en/of worden verwacht en waar nader onderzoek naar uitgevoerd moet worden. In paragraaf 7.2.1 wordt de vervolgpcedure voor vleermuizen toegelicht.

Tabel 7.1. Mogelijk voorkomen van en effecten op beschermde soorten in het plangebied.

Soort	Ingreep verstorend	Nader onderzoek	Ontheffing noodzakelijk	Bijzonderheden / opmerkingen
Alpenwatersalamander	Mogelijk	Nee	Nee	Maatregelen om te voorkomen dat de soort binnen het plangebied voorkomt
Poelkikker	Mogelijk	Nee	Nee	Maatregelen om te voorkomen dat de soort binnen het plangebied voorkomt
Zwaarders beschermde plantensoorten	Mogelijk	Nee	Nee	Werken volgens een goedgekeurde gedragscode
Broedvogels algemeen	Mogelijk	Nee	Nee	Werken buiten het broedseizoen
Tabel 1-soorten	Ja	Nee	Nee	Werken conform de algemene zorgplicht

7.2 Conclusies gebiedsbescherming

Natuurnetwerk Nederland

Binnen het plangebied is NNN-gebied aanwezig. De voorgenomen ontwikkeling leidt echter niet tot ruimtebeslag binnen het NNN. Er is geen sprake van aantasting van de natuurlijke waarden en kenmerken van de EHS. Er is geen noodzaak tot het opstellen van een compensatieplan.

Natura 2000

Het plangebied ligt niet in of in de directe omgeving van een Natura 2000-gebied. Op basis van de aard en omvang van de werkzaamheden en de afstand tot het Natura 2000-gebied zijn effecten op dit gebied uit te sluiten. Vervolgstappen in het kader van de Natuurbeschermingswet, zoals het opstellen van een voortoets, zijn dan ook niet noodzakelijk.

Boswet

Bij realisatie van het fietspad is sprake van aantasting van een smalle strook bos. Aangezien ter plaatse echter sprake is van een verkeersbestemming, geeft de Boswet de uitzonderingsregel dat de Boswet in dat geval niet van toepassing is ('terug treedt'). Deze regel staat momenteel ter discussie en zal mogelijk komen te vervallen in de nieuwe Wet natuurbescherming. Voorgesteld wordt om de toepassing van de Boswet te bespreken met de Provincie Noord-Brabant.

7.3 Maatregelen vervolgtraject

Toepassing Boswet

Geadviseerd wordt om de toepassing van de Boswet op een smalle strook bos die momenteel valt onder een verkeersbestemming, te bespreken met de Provincie Noord-Brabant.

Maatregelen voor amfibieën

Geadviseerd wordt om voorgaand aan de realisatiefase, tijdens de voorplantingsfase (half april – half september), een amfibieënscherm te plaatsen om te voorkomen dat de soorten terugkeren naar het plangebied. Individuen binnen het plangebied dienen weggevangen te worden (zie paragraaf 6.2.4).

Maatregelen voor planten

Voorgaand aan de realisatiefase dient het plangebied door een ecooloog gecontroleerd te worden waarna aangetroffen zwaarder beschermde plantensoorten worden uitgestoken en overgeplaatst naar een geschikte locatie.

8 Bronnen

Bos, F.G., Bosveld, M.A., Groenendijk, D.G., Van Swaay, C.A.M. & Wynhoff, I., 2006. De dagvlinders van Nederland - verspreiding en bescherming. Nederlandse Fauna 7. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & EISNederland, in samenwerking met De Vlinderstichting, Wageningen.

Creemers, R.C.M. en Delft, J.J.C.W. van (RAVON) (redactie), 2009. De Amfibieën en Reptielen van Nederland. Nederlandse Fauna Deel 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, European Invertebrate Survey – Nederland, Leiden.

Kosten E., H., Limpens, H. Bouman & J. Reinhold, 2011. Vleermuisvriendelijk bouwen. Handreiking voor huiseigenaar, architect en beleidsmedewerker. Zoogdiervereniging & Tauw.

Limpens, H., Regelink, J., en Koelman, R. (2010). Vleermuizen en planologie. Zoogdiervereniging, Arnhem.

Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, 2009. Buiten aan het werk? Houd tijdig rekening met beschermde planten en dieren.

Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, 2009. Aangepaste lijst jaar rond beschermde vogelnesten ontheffing Flora- en faunawet ruimtelijke ingreep. Augustus 2009.

Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, 2014. Soortenstandaard Poelkikker *Rana lessonae* Versie 2.0, december 2014.

Overig:

www.zoogdieratlas.nl
www.ravon.nl
www.telmee.nl
www.zoogdiervereniging.nl
www.naturalis.nl
www.vivara.nl
www.telmee.nl
www.vlindernet.nl

Bijlage 1 Wettelijk kader

Bijlage 1 Wettelijk kader

Flora- en faunawet

Het doel van de Flora- en faunawet is het in stand houden van de inheemse flora en fauna. Vanuit deze wet is bij ruimtelijke ingrepen de initiatiefnemer verplicht op de hoogte te zijn van de mogelijk voorkomende beschermde natuurwaarden binnen het projectgebied. Het uitgangspunt van de wet is dat geen schade mag worden gedaan aan beschermde soorten, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan (het 'nee, tenzij' – principe). Bepaalde handelingen, waaronder ruimtelijke ingrepen, waarbij beschermde soorten in het geding zijn, zijn slechts bij uitzondering en onder voorwaarden mogelijk.

Onder bepaalde voorwaarden geldt een algemene vrijstelling of een ontheffingsplicht van de verbodsbepalingen in de Flora- en faunawet. Welke voorwaarden verbonden zijn aan de vrijstelling of ontheffing hangt af van de diersoorten die voorkomen in het onderzoeksgebied. Hiertoel worden verschillende beschermingsregimes onderscheiden:

- Soorten van tabel 1 – algemene soorten – lichtste beschermingsregime;
- Soorten van tabel 2 – overige soorten – middelste beschermingsregime;
- Soorten van tabel 3 – genoemd in bijlage IV van de Habitatrichtlijn en in bijlage 1 van de AMvB – zwaarste beschermingsregime.

Algemene vrijstelling

Voor tabel 1-soorten geldt voor ruimtelijke ontwikkelingen een vrijstelling van de verbodsbepalingen in de wet (art. 8 t/m 12) en is derhalve geen ontheffing nodig.

Vrijstelling onder gedragscode

Voor tabel 2-soorten geldt een vrijstelling van de verbodsbepalingen in de wet (art. 8 t/m 12) als wordt gewerkt volgens een goedgekeurde gedragscode. De goedgekeurde gedragscodes staan vermeld op de website van het Ministerie van EZ (www.drloket.nl). Voor de meeste activiteiten zijn er inmiddels gedragscodes goedgekeurd. De kans is groot dat de voorgenomen activiteit kan worden uitgevoerd onder één van de vele goedgekeurde gedragscodes.

Ontheffing Tabel 2 en 3 - soorten

Als er niet kan worden gewerkt onder een geldige gedragscode, is voor tabel 2-soorten alsnog een ontheffing nodig om toestemming te hebben voor het overtreden van de verbodsbepalingen in de wet. Ook voor tabel 3-soorten geldt een ontheffingsplicht.

Ingrepen waarbij de verbodsbepalingen worden overtreden moeten ter goedkeuring worden voorgelegd aan RVO.nl door middel van een ontheffingsaanvraag, vergezeld van een overzicht van mitigerende of compenserende maatregelen om effecten tegen te gaan. Als de mitigerende of compenserende maatregelen (tijdelijke) effecten niet kunnen voorkomen en de gunstige staat van instandhouding niet in het geding komt, dan wordt een ontheffing verleend.

Habitatrichtlijn Bijlage IV-soorten

Sinds augustus 2009 is door een uitspraak van de Raad van State bepaald dat er volgens de Europese Habitatrichtlijn geen ontheffing meer verleend mag worden voor het vernietigen van vaste verblijfplaatsen van bijlage IV-soorten met als wettelijk belang ruimtelijke ingrepen. Een ontheffing voor ruimtelijke ingrepen is alleen mogelijk onder de volgende wettelijke belangen:

- Bescherming van flora en fauna;
- Volksgezondheid of openbare veiligheid;

- Dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard, en voor het milieu wezenlijke gunstige effecten.

Voor de meeste ruimtelijke projecten betekend dit dat een ontheffing voor Habitatrichtlijn Bijlage IV-soorten alleen kan worden aangevraagd onder dwingende redenen van groot openbaar belang. Dit belang moet worden onderbouwd om het groot openbaar belang aan te tonen. Een groot openbaar belang is een belang op regionale of nationale schaal. Vaak is de verwijzing naar een regionale structuurvisie voldoende.

Vogels

Vogels zijn niet opgenomen in Tabel 1 tot en met 3. Alle vogels zijn in het broedseizoen gelijk beschermd. De bescherming van vogels is hoofdzakelijk gericht op de bescherming van de nesten. Daarbij wordt wel een onderscheid gemaakt in nesten die jaarrond zijn beschermd (Categorie 1 tot en met 4-vogelsoorten, zie onderstaande tabel), nesten die alleen jaarrond zijn beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen (Categorie 5-vogelsoorten) en nesten die niet jaarrond zijn beschermd (overige vogelsoorten).

Soort	Categorie	Toelichting
Steenuil	1	Nesten die ook buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats.
Gierzwaluw, Roek	2	Nesten van koloniebroeders
Grote gele kwikstaart, Huismus, Oehoe, Ooievaar, Kerkuil, Slechtvalk	3	De fysieke voorwaarden voor de vaste nestplaats zijn afhankelijk van bebouwing, vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar
Boomvalk; Buizerd; Havik, Ransuil Sperwer, Wespandief en Zwarte wouw	4	Vogels die jaar in jaar uit in hetzelfde nest broeden en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen

Sinds augustus 2009 is door een uitspraak van de Raad van State bepaald dat er volgens de Europese Vogelrichtlijn geen ontheffing meer verleend mag worden voor het vernietigen van vaste verblijfplaatsen van vogels met als wettelijk belang ruimtelijke ingrepen of dwingende redenen van groot openbaar belang. Om ruimtelijke ontwikkelingen toch uit te kunnen voeren, moeten mitigerende maatregelen worden genomen om effecten vooraf te voorkomen. Om zeker te zijn van de juiste maatregelen is het aan te bevelen om de maatregelen voor te leggen aan het Ministerie van EZ door het indienen van een ontheffingsaanvraag. Hoewel een ontheffing voor vogels in de meeste gevallen niet kan worden afgegeven, geeft de Minister in haar besluit aan of de maatregelen voldoende zijn (positieve afwijzing).

Zorgplicht

In de Flora- en faunawet is een zorgplicht opgenomen. Deze zorgplicht houdt in dat planten en dieren niet onnodig vernield/gedood of verstoord mogen worden. Dit betekent dat handelingen (of het nalaten hiervan) waarvan men weet, of redelijkerwijs kan vermoeden, dat ze nadelig zijn voor planten en/of dieren niet mogen worden uitgevoerd. Wanneer dergelijke handelingen toch uitgevoerd moeten worden, moeten maatregelen, voor zover dit in redelijkheid kan, worden

genomen om de nadelige gevolgen te voorkomen of zoveel mogelijk te beperken. Er dient bijvoorbeeld zo gewerkt te worden dat dieren kunnen ontsnappen en het kan nodig zijn om soorten te verplaatsen (bijvoorbeeld planten en amfibieën). Deze algemene zorgplicht geldt voor elke soort en elk individu in Nederland.

Procedure ontheffingsaanvraag

Voor soorten van tabel 1 geldt een vrijstelling. U hoeft geen ontheffing van de Flora- en faunawet aan te vragen, maar u moet wel de zorgplicht nakomen.

Voor soorten van tabel 2 geldt dat als u kunt werken volgens een goedgekeurde gedragscode er een vrijstelling geldt. U hoeft geen ontheffing van de Flora- en faunawet aan te vragen, maar u moet uw activiteiten aantoonbaar uitvoeren zoals in de gedragscode staat. Tevens blijft de zorgplicht gelden.

Indien u niet kunt werken volgens een gedragscode, maar u kunt maatregelen nemen om de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaats te garanderen (zogenoemde mitigerende maatregelen), dan hoeft u ook geen ontheffing van de Flora- en faunawet aan te vragen. Wilt u zeker weten of uw mitigerende maatregelen voldoende zijn, en er inderdaad geen ontheffing nodig is? Vraag dan een ontheffing aan om uw maatregelen goed te keuren.

Indien beschermde soorten van tabel 3 zijn aangetroffen in het plangebied, dan is mogelijk een ontheffingsaanvraag noodzakelijk. Net als voor tabel 2-soorten geldt dat als u maatregelen kunt nemen om de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaats te garanderen (zogenoemde mitigerende maatregelen), u geen ontheffing van de Flora- en faunawet hoeft aan te vragen. U kunt uw mitigatieplan voorleggen bij RVO.nl voor goedkeuring.

Voor soorten van bijlage IV van de Habitatrichtlijn (die ook onder de tabel 3-soorten van de Flora- en faunawet vallen) is het niet langer mogelijk ontheffing aan te vragen op grond van ruimtelijke ontwikkelingen. Dat zelfde geldt voor vogelsoorten. Zie bijlage 1 Flora- en faunawet voor een beschrijving van de te volgen procedure voor deze soorten.

Indien u geen mitigerende maatregelen kunt nemen, dan dient een ontheffing te worden aangevraagd bij RVO.nl van het ministerie van Economische Zaken. Voor de ontheffingsaanvraag is het noodzakelijk te weten welke soorten aanwezig zijn, zodat gerichte mitigerende maatregelen kunnen worden getroffen. RVO.nl zal, indien het akkoord is met het aangeleverde stappenplan waarin de aanpak voor mitigatie beschreven wordt, een zogenoemde 'verklaring van geen bedenkingen' (vvgb) afgeven. Daarmee zegt zij in feite dat een ontheffing niet noodzakelijk is wanneer men zich bij de uitvoering houdt aan het opgestelde stappenplan.

Wabo

Vanaf 1 oktober 2010 is voor ruimtelijke ontwikkelingen de Wabo (Wet algemene bepalingen omgevingsrecht) in werking getreden. Dit houdt in dat de benodigde vergunningen en ontheffingen, dus ook die ten aanzien van de Flora- en faunawet en Natuurbeschermingswet, in de meeste gevallen via een omgevingsvergunning gaan lopen. De aanvraag voor de omgevingsvergunning wordt ingediend bij de betreffende gemeente en vervolgens door de gemeente ter beoordeling voorgelegd aan het Ministerie van Economische Zaken (voormalig Ministerie van EL&I). Het Ministerie van EZ geeft bij goedkeuring een vvgb (verklaring van geen bedenkingen) af. Deze vvgb vervangt de huidige ontheffing Flora- en faunawet.

Natuurnetwerk Nederland (NNN)

De nieuwe naam voor de ecologische hoofdstructuur (EHS), het natuurnetwerk Nederland (NNN). De term EHS werd in 1990 geïntroduceerd in het Natuurbeleidsplan (NBP) van het toenmalige ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV). In 2014 werd deze term vervangen door NNN door staatssecretaris Dijksma van het ministerie van EZ.

De Nederlandse natuur staat steeds meer onder druk, bijvoorbeeld door huizenbouw, aanleg van wegen en industrie. Toch leeft bij veel Nederlanders de wens om natuurgebieden in de buurt te hebben. Natuur geeft rust en biedt ruimte voor recreatie.

De overheid heeft daarom extra geld uitgetrokken om de Nederlandse natuur te beschermen en verder te ontwikkelen. Door nieuwe natuur te ontwikkelen, kunnen natuurgebieden met elkaar worden verbonden. Zo kunnen planten zich over verschillende natuurgebieden verspreiden en dieren van het ene naar het andere gebied gaan. Het totaal van al deze gebieden en de verbindingen ertussen vormt het natuurnetwerk Nederland (NNN).

In het NNN liggen de twintig Nationale Parken die Nederland kent. Ze hebben gezamenlijk een oppervlakte van 123.000 ha. Ongeveer 45% van alle hectares NNN op het land is ook Natura 2000-gebied.

Netwerk van gebieden

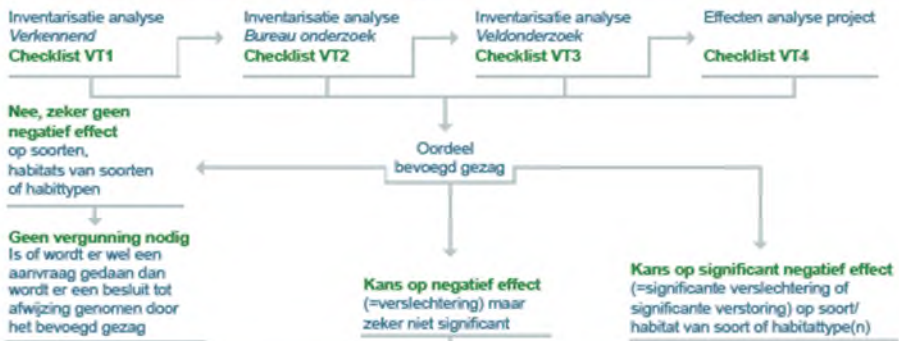
Het NNN is een netwerk van gebieden in Nederland waar de natuur voorrang heeft. Het netwerk helpt voorkomen dat planten en dieren in geïsoleerde gebieden uitsterven en dat natuurgebieden hun waarde verliezen. Het NNN kan worden gezien als de ruggengraat van de Nederlandse natuur. Het NNN bestaat uit:

- bestaande natuurgebieden, reservaten, natuurontwikkelingsgebieden en zogenaamde robuuste verbindingen;
- landbouwgebieden met mogelijkheden voor agrarisch natuurbeheer (beheergebieden);
- grote wateren (zoals de kustzone van de Noordzee, het IJsselmeer en de Waddenzee).

Het NNN is een plan in uitvoering en moet in 2018 klaar zijn.

VOORTOETS

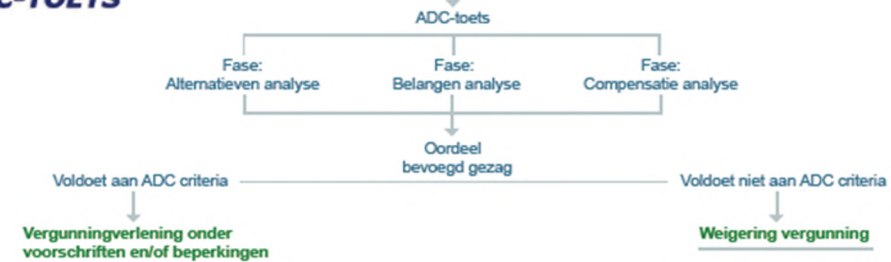
INVENTARISATIE VOORTOETS: De voortoets is niet verplicht maar wel verstandig om uit te voeren. Alle fasen VT1 t/m VT4 kunnen onderdeel zijn van de voortoets. Het kan ook zijn dat al na fase VT1 de effecten bekend zijn. Het bevoegd gezag moet die conclusie trekken.

HABITATTOETS

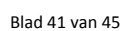

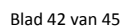
ADC-TOETS

Bijlage 2 Profielen

Bijlage 2 Profielen

Over Antea Group

Van stad tot land, van water tot lucht; de adviseurs en ingenieurs van Antea Group dragen in Nederland sinds jaar en dag bij aan onze leefomgeving. We ontwerpen bruggen en wegen, realiseren woonwijken en waterwerken. Maar we zijn ook betrokken bij thema's zoals milieu, veiligheid, assetmanagement en energie. Onder de naam Oranjewoud groeiden we uit tot een allround en onafhankelijk partner voor bedrijfsleven en overheden. Als Antea Group zetten we deze expertise ook mondiaal in. Door hoogwaardige kennis te combineren met een pragmatische aanpak maken we oplossingen haalbaar én uitvoerbaar. Doelgericht, met oog voor duurzaamheid. Op deze manier anticiperen we op de vragen van vandaag en de oplossingen van de toekomst. Al meer dan 60 jaar.

Contactgegevens

Beneluxweg 125
4904 SJ OOSTERHOUT
Postbus 40
4900 AA OOSTERHOUT
T. 06-20544939
E. luc.koks@anteagroup.com

www.anteagroup.nl

Copyright © 2015

Niets uit deze uitgave mag worden
verveelvoudigd en/of openbaar worden
gemaakt door middel van druk, fotokopie,
elektronisch of op welke wijze dan ook,
zonder schriftelijke toestemming van de
auteurs.